

Poština plačana v gotovini.

27

SLOVENSKI
ČEBELAR

Glasiło Čebelarskega
društva za Slovenijo

1924

Številka 8.

Vsebina:

Vabilo na občni zbor	113	Ajdina paša na Ljubljanskem polju	120
Čebelarstva tečaja	114	Čebelarstvo pismo	121
III. kongres jugoslovanskih čebelarjev	114	Pri g. župniku Zahiji na Rabu . .	123
Še enkrat: „Moj izvirni način nare- janja rojev.“	115	Opazovalne postaje	124
Prezimovanje v medišču	116	Vesti iz podružnic	126
To in ono iz moje čebelarstva prakse	118	Drobiž	127

Listnica uredništva.

G. J. P. iz V. Glede vožnje v Beograd najdete vse potrebno na 2. strani današnje številke. Upam, da bodo prireditelji kongresa v Beogradu preskrbeli brezplačno stanovanje, vsaj obljubljeni je bilo na zadnji seji Saveza v Zagrebu. Lepo bi bilo, ko

bi se tudi nekaj slovenskih čebelarjev udeležilo kongresa. Take prilike ne bo kmalu, da bi se za ta denar prišlo v Beograd. Torej le na noge! Čimveč nas bo, tem prijetnejša bo vožnja in bivanje v prestolnici.

Pozor! Čebelarji z A. Ž. panji. Pozor!

Najhitrejša in najlažja odzemanje medu — z najmanjšo muko za čebelarja in čebele dosežete, če uporabljate za ometanje čebel najboljši

sipalnik „IDEAL“

(opisan in narisano v 7. številki „Čebelarja“.)

Založila in prodaja jih à 120.— Din:

Čebel. podr. za Ljubljano in okolico
na Miklošičevi cesti št. 9 — sodnija —
v pisarni ravnatelja ljubljanske jetnišnice.

Prodajam čebelnjak

z praznimi panji 18 novih panjev Neisserjevega sistema še nerabljenih z vsemi pritklinami. Vseh 18 panjev je ena celota, zato se posameznih panjev ne more prodati. Čebelnjak je z opeko krit. Cena po dogovoru!

Franc Stajnko,

posestnik in čebelar v Ljutomeru.

DOMAČI VRT

Praktičen navod, kako ga uredimo, obdelujemo in krasimo.

Priredil M. Humek.

Cena Din 48.—, vezano Din 60.—.

Kdor hoče obdelovati svoj vrt tako, da mu bo prinašal največ dobička, naj si to knjigo omisli. Preizkušeni nasveti te knjige mu bodo mal izdatek za njo stotero nadomestili. Knjiga je bogato ilustrirana in obsega 69 podob v besedilu in 2 barvni tabeli. — Knjiga se naroča v

Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

GLASILO ČEBELARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO V LJUBLJANI.
Urejuje M. Humeck, višji sadjarski nadzornik v Ljubljani, Tobačna ulica šte. 21.

Letnik XXVII.

Ljubljana, dne 1. avgusta 1924.

Štev. 8.

VABILO

na

redni letni občni zbor

„Čebelarskega društva za Slovenijo“,

ki bo

v soboto, dne 16. avgusta t. l. ob 10. dopoldne
v Marijanišču, soba št. 54, v Ljubljani.

Dnevni red:

1. Pozdrav in otvoritev občnega zbora po predsedniku.
2. Tajnikovo poročilo.
3. Blagajnikovo poročilo.
4. Volitev novega odbora.
5. Volitev dveh preglednikov računov.
6. Slučajnosti.

Eventuelne predloge in nasvete je poslati najkasneje do 10. avgusta
t. l. društvenemu odboru.

Odbor.

Čebelarska tečaja.

Čebelarsko društvo za Slovenijo priredi ob priliki občnega zbora dva enodnevna čebelarska tečaja in sicer:

1. **Tečaj za čebelarje začetnike** bo v **petek 15. avgusta** od 9. do 12. ure dopoldne in od 15. do 17. ure popoldne.

2. **Tečaj za napredne čebelarje**, ki so že kolikortoliko izvežbani v čebelarstvu, bo pa v **nedeljo 17. avgusta** od 9. do 12. ure dopoldne in od 15. do 17. ure popoldne.

Oba tečaja se bosta vršila v Marijanišču v čebelnjaku društv. predsednika preč. g. prošta A. Kalana.

III. kongres jugoslovanskih čebelarjev

bo tekoče leto v **Beogradu** dne 23. do 25. avgusta.

Spored: 23. avgusta ob 16. uri glavna skupščina delegatov Saveza jugoslovanskih čebelarjskih društev. (Skupščine se udeležijo le delegati.)

24. avgusta ob 8. uri dopoldne otvoritev kongresa, potem začetek razprav in sicer:

J. Antonijević — Dalmacija: **O prikladnem panju.**

A. Žnideršič — Slovenija: **Skupna jugoslovanska mera.**

Popoldne od 16. ure dalje nadaljevanje razprav:

M. Ljubić — Slavonija: **Načrt za čebelarsko šolo.**

Sv. Džordžević: **Načrt delovanja Saveza in njega društev.**

25. avgusta: Sklep kongresa in event. izleti.

Udeleženci kongresa imajo pravico do polovične voznine v vseh razredih in na vseh železnicah kraljevine SHS. Kdor se bo torej kongresa udeležil, naj si kupi pri odhodu **celo** vozovnico do Beograda. Vozovnice pa pri izstopu ne sme oddati in naj se sklicuje na odlok ministerstva saobračaja z dne 29. junija t. l. št. 12.706. Na kongresu bo dobil vsakdo izkaznico, da se je prireditve udeležil. Na podlagi te izkaznice in vozovnice do Beograda, se bo vozil domu brezplačno.

Vozni stroški III. razreda bodo znašali iz Ljubljane v Beograd in nazaj v potniškem vlaku 201 Din, v brzovlaku pa 402 Din.

Kdor bi se hotel peljati s potniškim vlakom, bi moral iz Ljubljane najkasneje 22./VIII. ob 18:40 (¾ na 7 zvečer), v Beograd bi prišel drugi dan popoldne ob 16. (ob 4.). Udeleženci, ki bi se hoteli peljati pa z brzovlakom, bi se morali odpeljati iz Ljubljane najkasneje 22./VIII. ob 17. (ob 5. popoldne), v Beograd bi prišli drugi dan ob 8. uri zjutraj.

Vse udeležence, ki se nameravajo udeležiti kongresa, vabimo, da se osebno ali pismeno čimpreje prijavijo pri uredništvu »Slov. Čebelarja«, da se jim bodo oskrbela brezplačna stanovanja in event. druge ugodnosti in olajšave.

Kdor bi prišel sam v Beograd, naj se zglašuje pri **poljoprivrednem društvu**, Nemanjina ul. št. 11. Tam bo izvedel kje se bo kongres vršil.

še enkrat: »Moj izvorni način narejanja rojev.«

H. Peternel. — Češnjice.

Letos so se opisovali v »Slov. čeb.« trije načini narejanja rojev: v 5. št. gospoda Juga, v 6. šte. moj izvorni in drugi gosp. Juga.

Sodbo o dobroti teh načinov prepučam vsem tistim čebelarjem, ki so bili dovolj vneti za napredek čebelarstva, in napravili poizkuse. Ti so naprošeni, naj poročajo o svojih izkušnjah.

Na pomisleke gosp. Juga pa naj mi bo dovoljeno odgovoriti, v kolikor se ne ujemajo s tem, kar uči izkušnja.

1. V obče se v Sloveniji prevešajo A.-Ž. panji sredi majnika, malo prej ali poslej, kakor je letina. Taki panji so v navadnih razmerah zreli za točenje medu začetkom do polovice junija, vsekako pred lipovim cvetom. Prevešajo se A.-Ž. panji vedno predno imajo družine matičnike, ker drugače je uspeh prevešanja zmanjšan, ker družine, ki so namenjene rojiti, ne razvijajo one pridnosti, ki je potrebna, da se polni medišče. Sredi junija je tisti čas, ko najdemo v plodišču že matičnike pri tistih družinah, katere imajo namen rojiti. Zgodaj spomladi silijo običajno na roj le rojive družine ali take, ki imajo staro matico. Ako tedaj napravim roj ob času, ko jemljem med, po opisanem načinu, ni vzroka, da bi ne mogel tak narejen roj si nabrati zaloge za zimo, saj si jo morajo nabrati tudi plemenjaki, ko jim odvezam poletni med. Po mojem načinu narejeni roj je že od začetka krepak, saj ima same mladice in oplojeno matico.

2. Med se jemlje čebelam takrat, ko je dobra tretjina satnika že pokrita. Tak med je gosto tekoč in zrel, se ne pokvari, ako je posoda, v kateri se hrani, zaprta. Ako se pa hrani med v vlažnih kletih ali sobah v loncih, ki so pokriti le s polo papirja, se gotovo na površini začne kisati, tudi ako je iztočen iz popolnoma pokritih satnikov.

3. Vprašanja prezimovanja nadomestnih matic pa nisem načel v svojem članku, ter opozarjam na protislovje v pomislekih šte. 7., kjer pravi gosp. Jug, da se dajo tri take male družine združiti v krasen plemenjak. Ako se to stori, potem vprašam, kje so pa one male družine, iz katerih naj napravim narejeni roj po načinu 1. gosp. Juga. V svojem članku sem samo to napisal, da mi ne kaže čez zimo in pomlad rediti slabiča, da iz njega napravim še-le tekom leta narejen roj. Panj za prezimovanje takih malih družin z nadomestnimi maticami sva že l. 1915. sestavila jaz in gosp. nadučitelj Kašča v Tolminu, kar lahko potrди g. Kašča. Gotovo se zgodi vsakemu čebelarju, da mu ostane spomladi nekaj nadomestnih matic neporabljenih. Lahko torej napravi iz njih kakorkoli plemenjake, a namenoma ne bi gojil slabičev za razširjenje čebelarstva, to sem napisal.

Toliko k pomislekom!

V 6. šte. »Slov. Čeb.« je gosp. Jug opisal drugi način narejanja rojev, katerega imenujejo Nemci: Sammel-Brut-Ableger, katerega je izumil sloveči Moravski čebelar Skarytka. Priznam rad, da je ta način jako dober, najboljši izmed vseh dosedanjih, zlasti, ako ga v toliko izpremenimo, da uporabljamo samo pokrito zalego, ki jo ob tistem času dobimo v mediščih, ker je s tem izključeno, da bi čebele mogle staviti matičnike, in so prisiljene sprejeti oplojeno matico. Dokler nisem narejal rojev po svojem izvornem načinu, sem uporabljal ta način, a danes me je izkušnja napolnila do tega, da narejam roje po svojem izvornem načinu, ker se mi boljše obnesejo.

Namen teh vrstic ni, zapostavljati gosp. Juga, nasprotno želeli je, da bi tudi drugi čebelarji objavljali svoje izkušnje, ker čebelarimo v različnih razmerah, a tega ne sme nihče storiti, da bi obsodil novost v čebelarstvu, ne da bi jo prej temeljito preizkusil. Koliko dragocenega časa in denarja so zapravili

Nemci s svojimi predsodki proti širokemu satniku. Namesto, da bi si bili nabavili panje s širokimi satniki in jih preizkušali, so vodili proti njim skozi desetletja peresni boj, dokler ni izkušnja posameznikov vendar prebila skorjo sive teorije.

Tudi glede dobrote mojega izvirnega načina narejanja rojev naj odloči izkušnja onih čebelarjev, ki so letos narejali roje po tem načinu. Torej pero v roke gospodje, in popišite kako se vam je obneslo!

Prezimovanje v medišču.

Fr. D. Jug.

Nimam navade, da bi se poprijel takoj vsake novotarije, a prezimovanje v medišču me je tako zanimalo, da sem se že predlansko jesen lotil tega načina prezimovanja. Nekaj plemenjakov v A.-Ž. sem prezimil v mediščih, kar se mi je prav dobro obneslo. Zato sem se v minulem letu z največjim zanimanjem zavzel za ta način prezimovanja in priznati moram, da je to velevažen napredek v čebelarstvu. Preizkušnjo sem pač sijajno prestal v hudi in dolgotrajni zimi. Vsi plemenjaki so mi tako lepo prezimili, da nisem imel prav nobene izgube. Zato sem se odločil da malo podrobneje opišem svoje praktične izkušnje v tej zadevi.

Praktičen čebelar mora skrbeti najprej, da bodo imeli plemenjaki pravočasno vrejena zimska gnezda v plodiščih. Mnogo se je razpravljalo tekom let v čebelarških listih o vredbi čebelne družine v plodišču. Nekateri so tega strogega mnenja, da naj si čebele same po svoje vrede gnezdo za zimo, čebelar naj jih pusti v miru. To je že res, da ni dobro in koristno vedno brskati po plodišču, pa vendar spretna čebelarjeva roka mora včasih le poseči vmes, toda le o pravem času.

Ko mine pri čebelah naravna rojilna doba, koncem julija meseca ali začetkom avgusta, se čebele začno pripravljati za zimo. Med in obnožino, ako je paša bolj slaba, nosijo le v plodišče, v medišče le tedaj, ako spodaj zaradi preobilne zalege ni prostora. Tedaj mora skrbeti čebelar, da so panji, ki jih misli prezimiti, zadosti močni. Slabičem je treba pomagati na ta način, da jim damo po en sat pokrite zalege iz najmočnejših panjev. Slabičev v A.-Ž. panju ne kaže prezimovati, ker čez zimo preveč oslabe in spomladi se ne morejo dovolj hitro razvijati, ker mala družina ne more ogrevati tako velikega prostora v panju. Če imamo več slabičev raznih naravnih rojev, ki niso v tem času zadosti razviti, je najbolj pametno, dva ali tri združiti v eno družino. Ako pa le hočemo nekaj malih družin ohraniti čez zimo zaradi matic, tedaj jih kaže spraviti na manjši prostor. Najbolj praktičen je za to navadni eksportni panj na 7 ali na 9 satnikov. Tega predeli po sredi z ločilno desko, mu priredi dve izletnici, ter razdeli in loči žrelo. V tako vreden panj deni dve družini, vsako na 3 ali na 4 sate. Na ta način prav lepo prezimijo in jalko malo porabijo. Spomladi se take družinice v malem prostoru hitro razvijejo, ker imajo dovolj toplote. Ko jim je aprila ali v začetku maja meseca prostor pretesen, jih prestavi v večje navadne panje, kjer se do jeseni razvijejo v prave orjaške plemenjake.

Ko ima čebelar svoje panje, ki jih misli prezimiti, zadosti močno obljudene, jim mora vrediti gnezda v plodišču. Vsak plemenjak mora imeti 5 do 6, do tal izdelanih satov s samimi čebelnimi celicami. Sat, ki ima zgoraj in spodaj lepo čebelno satje, na sredi pa širok pas trotovine, ni za gnezdo, ta mora priti na stran, ali pa v medišče. Na vsako stran peterih ali šesterih satov prideta po dva sata za med in obnožino. Ta dva pa imata lahko od spodaj ali pa na voglu nekaj trotovih celic. Ako je slučajno v

plodišču preveč takih satov, ki imajo trovovino, ali pa takih, ki niso do tal izdelani, pa so zaleženi, si jaz pomagam na tale način: Dotični sat, kadar je zalega pokrita, prestavim kar v medišče. Paziti je treba, da bi ne bila slučajno matica na njem, da jo ne prenesem v medišče. Zato je boljše prej čebele omesti s sata v plodišče. Na to poiščem v medišču lepši sat, ki je cel in s čebelnimi celicami, ter ga prestavim v plodišče.

To revizijo je treba na vsak način izvršiti še pred jesensko pašo. Ko imajo čebele vrejeno gnezdo za zimo, tedaj pa jih pustimo lepo v miru, dokler ne mine jesenska paša, to je do sredi septembra.

Sedaj šele pridem do točke, o kateri hočem govoriti, torej do prezimovanja plemenjakov v medišču. Po končani jesenski paši, dva do tri dni pred točenjem preostale zaloge, se lotim tega opravila. Dan mora biti miren, brez vetra in hladen, da čebele preveč ne nagajajo. Ko pripravim kozico, panj odprem in zadalam s papirjem spodnje okence v plodišču, da se čebele ne razburjajo. Zgornje okence pa odstranim in zložim vse sate s čebelami vred iz medišča na kozico. Nato vzamem primerno lepenko in ž njo pokrijem rešetko, da čebele ne prihajajo iz plodišča. Sedaj s čebelarskim nožem osnažim strop in stene medišča vseh prezidkov voščim in zadelavine. Vse to se zbira na lepenki, ki jo potem odstranim in stresem trebež v posebno posodo. Nato odstranim še spodnje okence v plodišču ter začnem satje po vrsti predstavljati iz plodišča v medišče v istem redu kakor stoji v plodišču. Pri tem opraviću pa je treba prepričati se, ali ima plemenjak zadostno zalogo živeža za zimo. Prva leta sem vsako gnezdo zložil s kozico vred na vago, da sem se laže prepričal o teži. Sedaj pa ne delam več tako, ker je prezamudno in pa nevarno za ma-

tico. Vsak sat, ki ga potegnem iz plodišča, kar v rokah prečenim koliko tehta. V satu, ki je do polovice pokrit, računim $1\frac{1}{2}$ kg medu, tisti pa, ki je do $\frac{1}{3}$ pokrit, ima 1 kg čistega medu. Ako preračunim na 9 ali 10 satih 11 do 12 kg medu, potem je plemenjak preskrbljen z živežem do maja meseca. Med iz medišča, bom iztočil, ali pa dodal drugim plemenjakom, ki jim kaj manjka do popolne zimske zaloge. Na ta način se lahko izravnajo vsi panji.

Ko sem tako zložil celo plodišče v medišče, zaprem zgornje okence in ga zadalam s papirjem. Sati iz medišča s čebelami vred, ki stoje na kozici, naj še malo počakajo. Sedaj pride na vrsto snaženje plodišča. Na palice v plodišču položim lepenko. Nato primem z obema rokama za okvir rešetke, jo pritisnem navzdol in jo potegnem iz panja, vzamem nož ter jo temeljito osnažim okoli in okoli. Nato osnažim še stene plodišča in ostržem tla, tako da je ves panj očiščen. Sedaj pa rešetke ne potisnem več do kraja, ampak tako daleč, da ostane do 2 cm odprtega prostora med njo in sprednjo steno, da imajo čebele čez zimo prost prehod do spodnje izletnice v plodišču. Izletnica v plodišču pa mora biti od sedaj naprej odprta. Sedaj šele pridejo na vrsto sati iz medišča, ki čakajo na kozici. Ako ima dotični panj v gnezdu zadostno zalogo živeža za zimo, potem jih kratkomalo zložim v plodišče. Če so vmes sati, ki so lahki, da jih ne bo vredno devati v točilo, jih postavim v sredino pod gnezdo. Sate pa, ki so dovolj težki, zaznamujem s svinčnikom, da mi ni treba, ko bom točil, zopet pregledavati; kateri sat je za točilo in kateri ne, ampak potegnem iz panja samo tiste, ki so v ta namen že zaznamovani. Ko sem zložil vse sate nazaj v plodišče, zaprem še okence. Ta panj je sedaj gotov ter ga za sedaj zaprem. Tako ravnam z vsemi panji. Kakemu drugemu panju,

ki mu morebiti manjka medu v gnezdu, pomagam na ta način, da mu dopolnim zalogo iz lastnega medišča in če to ne zadostuje, pa iz drugih medišč. Teh dopolnilnih satov pa ne devam v čebelno gnezdo, ki ga ne smem odslej nič več razdirati, ampak spodaj v plodišče. Zadelan med moram pa odpreti, da ga čebele prenesejo v zimsko gnezdo, ki je sedaj zgoraj v medišču. Če bi bila tako slaba jesenska paša, da bi vsi skupaj ne imeli zadosti, potem je pa treba poseči po medeni zalogi, katero smo jim vzeli čez leto ter jim pokladati razredčen med ali pa sladkor v steklenicah tako, kakor se navadno poklada A.-Ž. panjem.

Ko imamo panje na ta način vrejene, jim damo 3 do 4 dni popoln mir, da se čebele na izpremembo v panju privadijo, zlasti na nov izhod iz plodišča, ki je sedaj zgoraj. Matica in mlade čebele niti ne čutijo te izpremembe, ker se v gnezdu ni nič izpremenilo, pač pa so nekoliko zbegane čebele, ki izletavajo, a se temu hitro privadijo.

Na ta način čebelne plemenjake vzimiti ni baš tako težko. Ima pa to naše delo še posebno dobro stran, da dobimo natančen pregled o stanju družine in o zimski zalogi. Največje težave utegne kdo imeti, kadar jemlje rešetko iz panja, ker v panjih kakršne so prej delali, je navadno rešetka na nosilca tako prilepljena, da je ni mogoče izvleči. Jaz imam vse A.-Ž. panje tako vrejene, da rešetke nimajo nič nosilcev, kakor je bilo opisano v 12. številki lanskega letnika »Sl. Čeb.« na str. 189 v članku »Gibljava rešetka v A.-Ž. panjih«.

Kdor bi hotel svoje stare panje tako preurediti, bi tudi šlo, samo bolj s težavo in s precejšnjo zamudo, ker čebele rade precej nagajajo. Še najlažje bi se opravilo, ako bi zložili satje s čebelami iz plodišča in medišča na dve kozici.

(Konec prihodnjič.)

To in ono iz moje čebelarske prakse.

A. Lunaček — Št. Rupert.

Neprijeten občutek sem imel vselej, kadar sem matice — v svrhu pridevanja ali zamenjave deval v tiste ozke pločevinaste kletke, kakoršne so sedaj splošno v rabi. Prvič mrzla pločevina z redkimi malimi luknjicami, drugič tesen, ozek prostor, kjer se matica ne more kretati, le s težavo obračati, to pač ne more dobro vplivati, in ne ostati brez slabih posledic. In 24 ali celo 48 ur naj bo to nežno, najdragocenejše bitje v kraljestvu čebel, zaprto v mrzlem, tesnem kovinastem prostorčku! In zgolj zaradi tega, da zavzame matičnica čim manj prostora in ni treba rezati sata.

Primerilo se mi je že, da najboljša, najplodovitejša mlada matica, ki sem jo bil zamenjal s staro s pomočjo take ozke pločevinaste kletke, — v novem bivališču ni odgovarjala več mojemu pričakovanju. Vzrok pripisujem premajhni pločevinasti kletki. Zato zadnja leta pri pridevanju ali zamenjavanju matic postopam tako, da je matica le nekaj ur zaprta. Še isti dan, ko jo pridenem v kletki, proti večeru zamenjam zamašek s krhko voščeninino. Kmalu čez noč je matica svobodna in brez obotavljanja sprejeta.

Zaradi pičle tukajšnje čebelne paše in zaradi drugih važnejših poslov sem obrat skrčil. Puščam čez zimo le deset plemenjakov, A.-Ž. seveda. Ker sejejo tukaj ajdo, žal da izključno le sivko, sem po petnajstletnih izkušnjah in vsestranskih poizkusih prišel do prepričanja, da se tu pridobi največ medu, ako pustim spomladi plemenjake rojiti. Izrojenci se do jeseni okrepe in pridobe ob ajdini paši zadostno zimsko zalogo, dasi sprejemam od njih tudi družce. Roji, ki jim dajem izdelano satje in jih jeseni raztrgam, mi pa dajo mnogo večji donos, kakor plemenjaki, katerim se rojenje zabrani.

Izdelanega satovja imam zadostno zalogo. Vendar je potrebno, da vsako drugo, tretje leto pridobim nekaj novega in odstranim prestaro, nerabno. Tudi lani sem dal peterim rojem — prvem satnice namesto izdelanega satja. Nenevadno lepo so to satje izdelale.

Plemenjakom že več let ne pridevam jeseni čebel iz kasiranih panjev, ojačujem jih koncem julija in začetkom avgusta z zaleženim satovjem iz panjev, določenim za trganje. Ta mlada zalega bi prav nič ne koristila poginu določenim rojem, ker bi v času ajdine paše izglele čebelice ne bile sposobne za delo, za nabiranje medu, pač pa ta mladina, sposobna za zimo, ojači plemenjake za prihodnje leto. Tudi se mi dozdeva, da jeseni iz razdrtih panjev plemenjakom pridružene stare in mlade čebele preveč vznemirjajo plemenjake. Sicer pa že ojačeni in jeseni krepki plemenjaki ne potrebujejo še tujih čebel. Zato brezskrbno uničim itak le stare čebele v panjih, ki jih razderem. Da mi roji, določeni za trganje, brez potrebe ne množijo mladih čebel avgusta meseca, jim že koncem julija v sredo plodišča postavim ločilno desko, četudi moram za njen prostor odvzeti en sat, saj je pri tukajšnjih, ne baš ugodnih pašnih razmerah zadosti prostora za odlaganje medu v mediščih. Matica ima tedaj le na štirih satih prostor za zalego, medtem ko ostala polovica plodišča poveča medišče in so ti sati ob času trganja brez vsake zalege.

Kako naj dosežem, da se tudi v teh štirih satih, kjer biva matica, iznebim vsaktere zalege, ki mi jeseni po izvršenem točenju kvari sate, ker jo moram izrezati? V prejšnjih letih sem zaradi tega in v pričakovanju večjega donosa uničeval matice pred začetkom ajdine paše. Pa nisem zapazil, da bi mi ti panji dajali kaj prida več donosa nego oni, katerim sem pustil matice. Pri nekaterih se je pa med pašo izlegla nova matica, brzo oplodila in pred trganjem

že zopet zalegla nekatere sate. Zato sem opustil uničevanje matic pred ajdino pašo in matice z ločilno desko omejim na majhen prostor.

Ko sem lani po štirinajstdnevni odsotnosti 22. avgusta, ob času glavne paše došel domu, me je vznemirjalo vprašanje: Kako naj v panjih, določenih za trganje, kjer so se matice svobodno kretale le še na štirih satih, popolnoma omejim zaleganje? V kletko z maticami! Toda matice v teh ozkih pločevinastih kletkah v treh, štirih, petih dneh poginejo. Panji postanejo ob glavni paši brezmatični, vznemirjeni, pospeši se ropanje. Kaj, ko bi matice priprl v velike kletke? Kdo jih ima, kje jih dobim? Nikjer! Brž mrežo, kakršno imajo okenca, in kos ročaja zlomljenih grabelj v roke in kmalu je bilo iz te mreže narejenih 10 velikih kletk. Med tem, ko imajo kupljene pločevinaste kletke premer 15 mm, ga imajo te hitro napravljene 25 mm, dolge so pa 6 do 10 cm. 24. avgusta je bilo že vseh 10 matic v panjih, določenih za trganje v teh kletkah. Ker je postala ločilna deska nepotrebna, sem namesto nje postavil prazen, star, ne dosti prida sat, ki ga ni bilo škoda, ko sem mu izrezal za večjo matičnico potreben prostor. Dosegel sem svoj namen. Nadaljna zalega je bila preprečena, matice v prostornih kletkah in v živem stiku s čebelami so prav vse ostale žive in čile do časa trganja. Nobenega vznemirjenja med pašo in po paši in ob točenju. V zadnji tretjini septembra so bili vsi sati čisti, brez zalege.

Nauk: V panjih, določenih za trganje, devajte matice, bodisi nekaj dni pred začetkom ajdine paše ali tudi med pašo, v velike mrežaste kletke!

Trápilo me je še vprašanje, koliko časa bi pač živela v taki kletki priprta matica. Ker pa nisem hotel za ta poizkus tja v zimo obdržati takega panja s priprto matico, in ker sem minulo jesen pri polovici plemenjakov uzimil čebele v me-

diščih,* v glavnem pa; da vidim, če in koliko časa bo živela v taki veliki kletki matica v tujem panju, sem dne 25. septembra položil tako veliko kletko z matico v plodišče plemenjaku, ki sem ga po navodilu g. Kosija prezimil v medišču. Čez tri dni pogledam. Matica živi v kletki, ki jo prijazno obdaja trop čebel, vzlic temu, da ima plemenjak svojo matico zgoraj v medišču. Začetkom oktobra je bilo več dni hladno deževno vreme, čebele tudi niso izletavale, potegnile so se gor v zimsko gnezdo. 9. oktobra pogledam v pričakovanju, da bom našel dodano matico zapuščeno in mrtvo. Toda bila je še živa in zdrava in taka je ostala, negovana od nekaj čebel do 15. oktobra, ko sem jo uničil.

Velike važnosti so tedaj prostorne redko-mrežaste matičnice!

Ali bi čebele negovale v kletki prirto tujó matico tudi v gnezdu? (Najbrže ne! Op. uredn.)

Ajdina paša na Ljubljanskem polju.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

Na Ljubljanskem polju sejejo leto za letom mnogo ajde, ki dobro medi in prav radi pripeljavajo čebelarji tu sem svoje čebele v pašo.

Pripeljavanje se vrši kakor še danes povsod, tako tudi tukaj brez vsakega načela in sporazuma, na slepo srečo. Zato so pa tudi uspehi malokdaj zadovoljivi.

Kako se to pasišče neprimerno izrablja, nam kažejo sledeči podatki. Ljubljanski čebelarji vozijo svoje čebele v Medvode, Vodice, pod Krim, v Veliko Loko na Dolenjskem in še bog ve kam. Gorenjci in Dolenjci pa jih vozijo Ljub-

ljančanom pred nos: v Dravlje, na Ježico, v Dobrunje itd. — Narobe svet!

Kako porazdele panje, vidimo slehernó leto najboljšé na Ježici. Pri »Urbančku« stoji večkrat po 900 ali več panjev in v neposredni bližini v Klečah ne veliko manj. Pasišča v Štepanji vasi, Hrušici itd. so pa večkrat popolnoma prazna.

Slabe posledice tega nevrejenega izkoriščanja so:

1. Mnogi čebelarji (v tem slučaju Ljubljancani) si s predolgo vožnjo povečavajo stroške.

2. Preveč čebel na enem mestu ne dobi dovolj beriva in donos je premajhen.

3. Paša se ne izrabi popolnoma, ker ostane marsikatera njiva zaradi oddaljenosti od stojišča čebel neizkoriščena.

4. Nastaja nevarnost, da človek izgubi čebele. To se je pokazalo posebno lanske leto, ko so na nekemu pasišču domači čebelarji zamašili pripeljanim panjem žrela.

V sledečem hočem dati nekaj migljajev, kako bi se ti nedostatki odstranili, posebno z ozirom na ljubljansko čebelarško podružnico.

Oglejmo si najprej lego in velikost pasišča.

Del Ljubljanskega polja, ki hodi tu v poštev, leži na severni, severovzhodni in vzhodni strani Ljubljane in je omejen od črte, ki veže Ljubljano, Štepanjo vas, Dobrunje, Zalog in gre ob Savi navzgor do Tacna in Vižmarjev in od tu ob vznožju Polhograjskih gora do Ljubljane. Po približni cenitvi meri ta svet okoli 5200 ha.

Vprašajmo se sedaj, koliko panjev s pridom izrabi določeno velikost pasišča. Pri odgovoru se ne moremo opirati na lastna opazovanja in za ajdino pašo jih menda sploh ni. Nemške izkušnje se nanašajo le na navadno reso. Ker drugih ni, hočemo te vzeti za podlago pri izračunavanju naših količin. V koliko bodo odgovarjale našemu slučaju, bo pokazala izkušnja.

* O prezimovanju čebel v medišču prihodnjič. Že sedaj rečem: ne uzimajte čebel v mediščih A.-Ž. panjev! (Primerjaj tozadevni članek »Prezimovanje v medišču« na str. 116. Op. uredn.)

Po dr. Zanderju računajo na severno nemških resiščih ob Labi, ki so peščena in nerodovitna, z zelo enostavno in enakomerno rastlinsko odejo, to je z navadno jesensko a zelo medečo reso in travo pokrite ravnine, po eno čebelno družino na 2—3 ha zemlje.

Če pomislimo, da na Ljubljanskem polju ni ves svet obdelan, da se nahajajo na njem gozdi, stavbene parcele in da ni niti polovica polja posejanega z ajdo, morali bi odkazati vsakemu panju 3 ali 4 ha zemlje.

Ljubljanska čeb. podružnica ima po podatkih, ki mi jih je preskrbel njen podpredsednik g. Ivo Verbič:

mesto Ljubljana	450 velikih in	40 malih panjev		
občina Zg. Šiška	160	„ „ 30	„	„
„ St. Vid	60	„ „ 120	„	„
„ Ježica	150	„ „ 70	„	„
„ Črnuče	90	„ „ 50	„	„
„ Moste	130	„ „ 60	„	„
„ Dobrunje	80	„ „ 60	„	„
„ Devica M. v P.	150	„ „ 80	„	„
skupaj	1270	„ „ 510	„	„

Na ajdino pašo na ljubljanskem polju so navezani tudi čebelarji iz občine Vič, ki imajo 180 velikih in 70 malih panjev, torej imamo v celoti 1450 velikih in 580 malih panjev, ki je v njih 2030 čebelnih družin.

Ako porazdelimo te družine na 5200 hektarov, pride na eno družino na ljub. polju okroglo 2½ ha. Za silo bi torej to pašišče zadostovalo za čebele, ki jih imata ljubljanska in vičanska čebelarska podružnica. Za druge čebele pa tukaj ni prostora.

Zadevo je treba pogledati še z drugega stališča. Če bi hoteli pravilno izkoristiti pašo, bi morali namestiti vsak panj v sredino prostora, obsegajočega 2½ ha; ker je vsled nepraktičnosti, premale varnosti in prevelikih stroškov tako porazmeščanje panjev neizvedljivo, treba bi jih bilo postaviti v več malih skupin, recimo po 50 panjev in vsaki skupini odkazati okrožje s polumerom 1—1½ km na vse strani. Če bi nakazali

prostor po eni taki skupini na severni periferiji mesta Ljubljane, v Zg. Šiški, v Dravljah, na Trati, nad Št. Vidom, na Ježici, v Stožicah, Tomačevem, za Sv. Križem, v Šmartnem, v Hrastju, v Zdobrovi, Zalogu, pri D. M. v Polju, v Dobrunjah, Hrušici, Mostah in v Štefanji vasi, preskrbeli bi 2000 panjem primerna mesta.

Imenovani kraji, ki imajo sami več nego 50 panjev, bi poslali nadštevilne družine v druge kraje, ki so manj obljudeni.

S tem temeljitim in popolnim izrabljanjem ajdine paše bi se z malimi prevoznimi stroški in z dobrim uspehom dosegel smoter, za katerim naj bi stremili vsi pravi čebelarji.

Da se ta načrt izvrši, treba bi bilo najprvo natančno določiti, koliko panjev je v vsakem zgoraj imenovanih krajev, oziroma, koliko bi se jih smelo še pripekljati ali koliko moralo odpeljati, nadalje bi se vzeli v najem razpoložljivi čebelnjaki, ali kjer teh ni kakor na Brinju, za Sv. Križem in še drugod, bi se napravila provizorična stojišča. Končno bi se morale zbirati prijave reflektantov in odkazovati mesta, oziroma jemati na znanje imena mest, ki so jih čebelarji že sami zbrali in dajati primerne nasvete.

Ljubljanska čebelarska podružnica je na zadnjem izrednem občnem zboru ta načrt sprejela in ga bo poskušala vresničiti. Če bi se napravilo to tudi na drugih pašiščih, bi se s tem dosegel velik napredek v našem čebelarstvu.

čebelarsko pismo.

Cenjeni gospod urednik!

Umirajoči Vas pozdravljajo. — Se čudite, da pridem že ob začetku svojega pisma s tako žalostnim izrekom? Usoda, gospod urednik, usoda! Ta kruta usoda. Veste, bilo je to letos tistokrat, ko so nekateri peli: »Prišla je pomlad.«

Tedaj sem stal na razvalinah svojega čebelarstva in bridko jokal, nekako

tako, kakor nekdanj Jeremija na razvalinah Jeruzalema.

In tedaj se je zgodilo, da sem se pridušil, da ne bom nikdar več dopisoval v »Slovenskega Čebelarja«.

Da bi se mi Vi zamerili, gospod urednik, vprašate? Ne, Vi se mi sploh niste še nikoli zamerili, pač pa si v zadnjem času s sv. Ambrožem nisva posebno kaj. Pa tudi to ni bil vzrok, da sem se pridušil. Gospod urednik, Vi se spominjate še gotovo tistih zlatih časov, ko liter vina ni bil po 14 do 15 dinarjev, ampak samo po 70 do 80 vinarjev. Da, prav tistokrat je bilo, ko smo z dvema prijateljema večkrat sedeli pri kakem literčku, ter kramljali o čebelah.

Prijatelja sta mi tedaj večkrat namigavala, da pravi čebelar sploh ne piše nikdar v kaki čebelarški list.

Vedel sem sicer, da so bile te pušice naperjene proti meni, pa sem se delal, kakor da ju ne razumem. Naredil sem se malo, ali boljše rečeno, še bolj neumnega, ter dopisoval tem več v »Čebelarja«.

Bila je to gotovo hudobija od mene. Sedaj pa imam. Drugi točijo med, jaz pa skozi prste gledam. Tu pa tam sicer tudi komu pomagam pri točenju, a ne iz človekoljubja, saj sem egoist, ampak samo zato, da si osvežim sladke spomine minolih časov.

Kaj je bilo od tedaj z mojima prijateljema, me vprašate? Ker jaz nisem nehal dopisovati v »Čebelarja«, sta pa še onadva začela. Toda šiba božja tudi njima ni prizanesla. Eden je sedaj dočebelaril, drugi pa je bil bolj previden in se je preselil že prej tja, kjer ni muh, pa tudi čebelne griže ne.

Da, saj res, čebelna griža! O tem sem Vam hotel ravno pisati, pa bi bil skoro pozabil. — Starost, gospod urednik, starost! Torej čebelna griža je bila, ki me je tako zdelala.

Šestdeset odstotkov je bilo popolnoma uničenih, kar je ostalo, so bili pa le prežalostni ostanki.

In na teh stavim sedaj novo zgradbo. Verujem pa na vstajenje.

Pa bi pisal vsaj o griži, nje vzrokih itd.? Zakrivil sem jo sam, ker nisem iskal in našel potov in sredstev, da bi jo preprečil, ko sem vedel, da je smreka tako izdatno medila. Če nam bo pa narava še kedaj nudila ta izvrstni blagoslov, ki pa je za čebele pod gotovimi pogoji pogubonosni, tedaj pa upam, da za gotovo uidem tako usodepolnemu polomu. Tedaj pa Vam bom zopet pisal o svojih uspehih, toda samo Vam osebno. V »Čebelarja« pa ne morem več pisati že zaradi tega ne, ker sem se pridušil, in če se enkrat jaz pridušim, to drži.

Sicer pa je dopisovanje v »Čebelarju« obče škodljiva stvar. Saj sem pisal tudi o prezimovanju v medišču.

In pomislite, kaj se je zaradi tega vse primerilo. Eden je imel mokro v panjih, drugi je imel grižo in tretjemu so se celo čebele zadušile — vse zaradi tega, ker so prezimovali po mojem nasvetu v medišču. Pisal sem tudi o načinu kako narejam roje. Nebi se čudil, če bi komu zaradi tega kak panj eksplodiral. Pisateljki škodljive vsebine so prava šiba božja za človeštvo...

Kadar bom zopet kaj doživel, se bom že oglasil. Za sedaj pa brez zamere. Priporočam se s čebelarškim pozdravom
Vam udani

Celje, 18. VII. 1924. **Josip Kosi.**

Pripis: Ostanki mojih čebel so se že precej opomogli, škodljiv med pa letos ne bo povzročal griže, ker pri meni ni nobene paše, kar Vam naknadno z veseljem poročam in ostajam udani...

Pripis uredništva: Bodite potolaženi g. Kosi! Mene je zadela ista usoda. Izgubil pa nisem samo 60%, ampak — vse. Prav kakor Vam, je tudi pri meni in pri mojem prijatelju, s katerim sva čebelarila skupaj v enem čebelnjaku, griža grozno gospodarila, samo s to razliko, da se meni še sanjalo ni, da bi bile nabirale gozdni med.

Pri g. župniku Zahiji na Rabu.

M. Humek. — Ljubljana.

Cenjeni čitatelji »Slov. Čebelarja« se gotovo še spominjajo na razne zanimive dopise in poročila od g. župnika Zahije z otoka Raba. G. župnik je navdušen čebelar in mnogoleten član našega društva in sploh velik prijatelj Slovencev. Večkratnemu povabilu sem se odzval tekoče poletje. Na otoku Rabu, na gostoljubnem domu g. župnika sem bival od 8. do 18. julija. Ker bi tega ali onega

popolnoma racijonelno in z najboljšim uspehom v A.-Ž. panjih.

Ni sicer velik čebelar, ker nima prostora niti dovolj časa, a je zato izvežban in natančen, da tudi z malim dosega velike uspehe. Zlasti zaradi tesnega prostora na župnijskem vrtu ima le 9 A.-Ž., 2 eksportna, velik nov prašilnik za matice (ozir. 2 A.-Ž. po 11 satnikov), 4 kranjčice (samo začasno) in 5 domačih uljev. Trije A.-Ž. imajo po 2 medišči. Panji so razpostavljeni v skupinah brez čebelnjaka, kakor je razvidno s sličice.

Župnik Peter Zahija na Rabu.

Čebelarstvo župnika Zahije na Rabu.

čitatelja utegnilo zanimati kako se čebelari tik ob morski obali na vročem in suhem otoku, naj zapišem par vrstic iz lastnega opazovanja.

G. ž. Zahija čebelari že čez 10 let. Vse čebelarsko znanje je zajel iz slovenske čebelarske književnosti (Lackmayer), posebno pa iz »Slov. Čebelarja«. Ko je bral o splošni vpeljavi in uporabljivosti našega A.-Ž. panja, je takoj pisal v Ilir. Bistrico po dva panja. Ko jih je prejel, si pa ni znal pomagati, ker mu je bilo opravljanje čebel v modernih panjih popolnoma tuje. Brez odloga se je napotil v Ilir. Bistrico k g. Žnidaršiču, kjer je dobil vsa potrebna navodila o čebelarjenju v A.-Ž. panjih. Od tedaj čebelari

Rab ima jako milo podnebje: Snega ne poznajo, Zimska toplina malokedaj odneha do ničle. Dve, tri stopinje pod ničlo so pa posebno redka izjema. Čebele ostanejo čez zimo brez vsake odeje. Najhujša nadloga teh krajev je huda burja, ki naredi ogromno škodo na rastlinju, ako se pojavi aprila ali maja meseca, ko je že vse zeleno in v cvetju. Silovita burja razprši po vsem otoku morsko vodo, ki v najdrobnejših kapljicah pokrije in popolnoma požge nežnejše zelenje in cvetje.

Prvo spomladansko bolj neznantno bero imajo čebele od februarja dalje po raznem rastlinju po otoku. Do konca aprila se čebele dobro razvijajo, da so do

srede maja za prevešanje. Izdatna paša se začne maja meseca na kadulji (žalfija, kuš).

Najprej se razevete na bližnjem otoku Dolin. Čebele morajo leteti na pašo čez blizu 2 milj široko morskó ožino. Ako je morje malo nemirno, je zanje ugodno in se vračajo s paše brez izgub. Bolj nevarno pa je zanje popolnoma mirno morje. Tedaj jih mirna morská gladina preslepi. Gladke ploskve čez katero lete, ne smatrajo za vodo. Težko obložene hočejo na dolgi poti počivati, pa sedejo na — morje, s katerega se ne dvignejo več. Pozneje se razevete kadulja na precej oddaljenem skalnatem pobočju gorskega grebena na Rabu samem. Ta paša traja ves junij. Kadulja se racvita polagoma začeni v vznožju; potem pa gre višje in višje. Pašo na kadulji more uničiti le huda, dolgotrajna suša, ki žalibog ni tako redka.

Spomladanski med se toči dvakrat. To leto je bila razmeroma dobra letina. Prvikrat je g. župnik točil 5.—7., drugič pa 26.—28. junija. Iz 9 A.-Ž. je natočil vsega skupaj 280 kg svetlega, čistega žajbljevega medu. Povprečno je prišlo torej na panj 30.1 kg. Najboljši panj je dal 42.25 kg, najslabši pa 24.75 kg.

Med 1. in 2. točenjem pa je rojil en panj enkrat, eden pa dvakrat. Panji z dvema mediščema so dali precej več nego oni z enim samim mediščem. Med se je iztočil samo iz medišč.

Julija meseca paša preneha. Vendar pa v slučaju, da ni prehude suše, dobe čebele za vsakdanjo potrebo.

V avgustu, ako pade le količkaj dežja, je druga glavna paša na divjem majaronu, ki traja še ves september in ob ugodnem vremenu še dalje. Zato g. župnik preveša koncem julija meseca še enkrat in toči septembra tretjič. Letos kaže tudi ta paša dobro, ker je v drugi polovici julija izdatno pomočilo.

G. župnika Zahijo moramo prištrevati k uzornim čebelarjem, ki si je z velikimi stroški in mnogim trudom ustanovil si-

cer malo ali jako skrbno urejeno in zato tudi dobičkanosno čebelarstvo. Z vidnim zanimanjem zasleduje vsak tozadevni pokret v naših vrstah in je vedno pripravljen še kaj žrtvovati v izboljšanje in eventualno tudi za povečanje svojega čebelarskega obrata.

Minulo pomlad n. pr. si je naročil pri ljubljanski mizarski tvrdki A. prašilnik za vzgojo in prezimovanje rezervnih matic, ki ga je veljal z vsemi stroški vred ravno 2000 Din.

Obžalovati je le, da nima posnemalcev, ker narod čebelari, v kolikor sploh pride v poštev ta panoga, še vedno na najprimitivnejši način, brez kakega količkaj izdatnega uspeha. Tisoči kg najboljšega božjega daru gredo vsako leto v izgubo.

Zanimivo čebelarstvo in gostoljubni dom g. župnika Zahije na otoku Rabu mi bo ostal v trajnem, prijetnem spominu.

Opazovalne postaje.

Jos. Verbič. — Ljubljana.

V juniju 1924 paša ne bi bila slaba, ako ne bi bilo preveč dežja, ki je vedno in vedno pral medeče rastline. Medile so večinoma travniške cvetlice, poleg njih v začetku meseca še robinija (akacija), za njo lipa in proti koncu pravi kostanj. Že v drugi tretjini je začela izdatno mediti tudi hoja. Najboljša donosna dneva sta bila 27. in 30. junij.

Ljubljančani, Vičani, Vrhničani so prepeljali svoje čebele v hojno pašo pod Krim ali v Logatec. Ljubljanska podružnica je letos prvič izrabila svoj veliki čebelnjak pod Krimom ter postavila vanj nad 300 A.-Ž. panjev. Mnogi so se težko odločili za prevoz in ga odlašali do konca meseca, deloma zaradi negotovih poročil o medenju hoje, deloma zaradi kostanjeve paše, ki se jim je nudila doma.

Izplačalo se je čebelarjem, ki so pravočasno prepeljali. Hoja je dala mnogo

Mesečni pregled za junij 1924.

K r a j (z morsko višino)	Oznamba opazo- vanega panja	P a n j e n a t e ž i						Topilna zraka				Dni je bilo										
		pridobil v			zgubil v			v mesecu čistih <i>dkg</i>	največ pridobil	naj- višja	naj- nižja	srednja me- sečna	izletnih	deževnih	s snegom	oblačnih	pol jasnih	jasnih	vetrovnih			
		1.	2.	3.	1.	2.	3.															
		mesečni tretjnji <i>dkg</i>						pre- dobil	po- rabil	<i>dkg</i>	dne	C°										
Ljubljana (305 m)	A.-Ž.	—	15	350	110	45	—	210	—	105	27	+33	+7	+20.1	30	12	—	4	8	18	12	
Vič pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	60	50	570	50	70	10	550	—	140	27	+31	+9	+19.3	29	13	—	2	5	23	10	
Moste pri Ljubljani (298 m)	A.-Ž.	—	55	500	190	120	85	160	—	145	27	+31	+10	+19.7	30	14	—	2	14	14	23	
Krtina pri Dobu (305 m)	A.-Ž.	145	115	135	140	265	170	—	180	95	1	+31	+3	+16.6	29	17	—	3	13	14	12	
Zg. Tuhinj (568 m)	A.-Ž.	30	70	70	90	60	160	—	140	40	20	+27	+5	+14.9	21	7	—	4	11	15	14	
Škofja Loka (349 m)	A.-Ž.	280	60	80	—	60	90	270	—	90	1	+27	+8	+17.1	27	8	—	4	13	13	15	
Javorje (700 m)																						
Vrhnika (293 m)	A.-Ž.	120	160	220	—	35	50	415	—	60	27	+28	+8	+18.3	27	9	—	3	12	15	13	
Gor. Logatec (486 m)	Amerikaneec	225	540	700	30	50	40	1345	—	175	19	+25	+8	+16.6	30	10	—	4	11	15	19	
Cerknica (460 m)	A.-Ž.	70	320	1040	—	—	—	1430	—	200	27	+25	+12	+17.9	29	13	—	2	12	16	15	
Sv. Gregor p. Ortneku (736 m)	A.-Ž.	980	1800	250	100	—	180	2850	—	400	20	+30	+8	+18.4	30	16	—	4	11	15	21	
Struge p. Dobropoljah (416 m)	A.-Ž.	465	530	615	40	90	220	1260	—	190	30	+30	+4	+16.5	30	9	—	14	12	4	21	
Novo mesto (180 m)	A.-Ž.	15	15	—	60	25	—	—	55	15	2	+36	+6	+22.2	29	16	—	2	9	19	8	
Rožni dol p. Semiču (376 m)	A.-Ž.	660	550	785	280	410	280	1025	—	160	30	+33	+8	+22.5	29	10	—	1	22	7	21	
Sv. Peter p. Mariboru (210 m)	svoj panj	415	—	67	165	98	84	135	—	195	1	+32	+10	+19.6	30	11	—	4	16	8	18	
Orehova vas p. Mariboru	Gerstung	60	15	350	—	30	35	315	—	100	30	+29	+10	+21.8	30	11	—	5	11	15	15	
Sp. Ložnica p. Žalcu (252 m)	A.-Ž.	250	55	160	100	85	70	210	—	80	2	+22	+6	+15.6	27	8	—	7	10	13	27	
Sv. Lovrenc na Poh. (442 m)	Sträuli	370	470	340	—	10	200	970	—	120	20	+31	+9	+18.7	27	10	—	5	6	19	7	
Ojstrica nad Dravogr. (981 m)																						
Sv. Duh na Ostr. vrhu (536 m)	dunajski	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+28	+10	+17	30	14	—	3	19	8	13	
Vrže pri Ljutomeru (176 m)	A.-Ž.	—	—	—	300	200	225	—	725	—	—	+28	+8	+17.8	30	17	—	6	8	16	28	
Tacen pod Šmarn. goro (314 m)	A.-Ž.	260	220	300	—	—	—	780	—	135	30	+31	+6	+19.5	29	6	—	4	10	16	9	

več in boljšega medu nego kostanj in proti koncu meseca so že prvič točili. Pri odvzemanju medu so čebelarji zopet preizkusili Stojkovičev sipalnik »Ideal« in so polni hvale o njem.

Pri prevažanju čebel smo opazovali več kričočih nedostatkov s slabimi posledicami. Nekateri začetniki so prepeljavali A.-Ž. panje spredaj in zadaj popolnoma zaprte. Sami so krivi, da so se jim čebele podušile. Drugi so pustili okenca pritrjena z navadnimi zapahi. Ni čudno, da so se zaradi tresenja zrahljala in da se je satje porušilo.

Hojev med so imeli tudi v Strugah pri Dobropoljah in pri Sv. Gregorju pri Ortneku. Zadnja postaja je izkazala že drugi mesec najboljši donos.

Cvetlični med so pridelali v Rožnem dolu. Povprečno ga je prišlo na en panj po 11—12 kg.

Slabo se je godilo čebelarjem na Gorenjskem, Novomeščanom in onim ob Muri. Novomeščani so prepeljali svoje čebele v Mirno peč v kostanj.

Postaja Rožni dol je prodajala letošnji med na debelo po 20 Din, na malo po 22-50 Din. Šlišali smo, da so ga Vrhnjani ponujali po ljubljanskih slaščičarnah in v prodajalni ljubljanske čebelarске podružnice celo po 17-50 Din, torej pod ceno sladkorja. To ne bi smelo biti. Ni toliko medu, da bi ga morali tako zemetati.

V Šmihelu pri Novem mestu so opazili gnilobo čebelne zalege. Svetujemo vsem, ne samo prizadetim čebelarjem, temveč tudi okoličanom, da z ozirom na svojo lastno korist skrbijo, da se bolezen takoj in popolnoma iztrebi.

Končno naj še omenimo, da more tudi najbolj izkušenega čebelarja doleteti nezgoda. Našemu večjemu poročevalcu v Krtini se je zadušil najmočnejši A.-Ž. panj. Trotje so ponoči žrelo tako zamašili, da je čebelam zmanjkalo zraka.

Bliža se zadnji up čebelarjev: ajda. Posamezniki in podružnice razmišljajo, kako bi se ajdina pasišča popolnoma in z najmanjšimi stroški izrabila. Ljubljanska čebelarska podružnica je konstatirala, da ima z viško podružnico, ki pride tudi tukaj v poštev, dovolj panjev, da po imenovanih načelih izkoristi njej najprikladnejše pasišče, to je oni del Ljubljanskega polja, ki se nahaja na severu, severovzhodu in vzhodu od Ljubljane in sicer od Št. Vida ob Savi do Zaloga. Sklenila je razdeliti imenovani svet v okrožja s polumerom 1½ do 2 km in v vsakem postaviti približno po 50 panjev. Število domačih panjev v dotičnem okolišju se bo upoštevalo. Skušala bo v našem vzeti vse razpoložljive čebelnjake in tekom časa nabaviti provizorične lope, ki se bodo postavile na mestih, kjer ni čebelnjakov. — Velik napredek našega čebelarstva bi bil, ako bi druge podružnice slično postopale.

VESTI IZ PODRUŽNIC

Iz Škofje Loke. Upam da mi ne odrečete prošnje in objavite teh par vrstic v našem priljubljenem glasilu. Tukajšnja podružnica je priredila dne 15. junija pri čebelnjaku podpisanega poldnevni tečaj in predavanje, katerega je vodil g. Okorn. Zbralo se nas je lepo število čebelarjev starih in mladih in vsi smo z zanimanjem sledili izvajanjem g. predavatelja. V 4 urnem predavanju nam je obrazložil

pomen dobre in slabe matice za panj, najboljši način za izbiro in vzgojo dobrih matic in nam tudi razkazal vso pripravo za prašenje (prašilkov). Po predavanju se je vnela živahna debata posebno glede prepeljave čebel v ajdovo pašo.

Kakor opazamo pri vseh naših prireditvah, tako se je tudi tukaj, da novinci, ki so najbolj potrebni pouka, imajo najmanj zanimanja za tečaje in jih tudi najprej zapuščajo.

Z letino se tudi pri nas ne moremo hvaliti. Kranjiči so rojili neredno in malo, iz A.-Ž. so pa bili roji izjeme. Točilo se letos bolj malo rabi, pa upanje imamo še na ajdo. Kakor povsod, tako se tudi pri nas vedno bolj širi racionelno čebelarstvo, kar je najtoplejše pozdravljati. — Čebelarški pozdrav!

I. Žontar.

IZ VOJNIKA. V nedeljo, dne 10. avgusta t. l. je v osnovni šoli v Vojniku po prvi sv. maši čebelarški shod, na katerem predava učitelj g. Levstik iz Celja o letošnji čebelarški nezgodi. — K obilni udeležbi vabi odbor čebelarske podružnice. (G. predavatelja uljudno prosimo, da bi to nezgodo, o kateri smo že nekaj slišali, na kratko opisal tudi v »Čebelarju«. — Op. uredn.)

Čebelarska podružnica za Savinjsko dolino. Na praznik sv. Reš. Telesa je imela naša podružnica ob treh popoldne dobro obiskan čebelarški shod pri Franc Oblaku v Grižah, kjer je navzoče najprej pozdravil domači g. naduč. Voglar, na kar je poročal naš vneti čeb. mojster g. Pikel o letošnji kritični zimi, ki je pomorila mnogim čebelarjem skoraj vse čebele, zlasti onim, ki so čebele prezimovali v mediščih. Nato je poročal poročevalec o počasnem razvitku čebel v letošnji spomladi in o vzroku, da je letos tako malo rojev. Radovednim čebelarjem pa je odgovoril na slednje vprašanje, da je šel vsak zadovoljen in potolažen s hoda. Hyala mu!

Poročevalec.

DROBIŽ

Ljubljanski čebelarji prirede v nedeljo dne 3. avgusta 1924 v Podkrajju pod Krimom pri gosilničarju g. »Anzelcu« domačo veselico. Dopoldan ob 10. uri bo sv. maša pri sv. Janezu v Podkrajju, nato poljudno predavanje o čebelarstvu in popoldne domača veselica. K tej zabavi so vljudno vabljeni vsi čebelarji, prijatelji čebelarstva in narave.

Na krivih potih. (P. Močnik.) Snideva se z uglednim posestnikom in vnetim čebelarjem L. iz K., ki se je baš vračal od zaupniškega sestanka svoje stranke. Imenovani je bil dolga leta član čebelarske podružnice, toda letos ni maral več pristopiti. Pihal sem mu na dušo, kakor sem vedel in znal. Nekaj časa se je izgovarjal, da je članarina previsoka, potem zopet, da ne vidi čitati in ko sem vse izgovore ovrgel, je prišel še-le s pravim vzrokom na dan. Rekel je: »Kaj rabimo »Sadjarja« in »Čebelarja«, naš najboljši list je .....», v njem je toliko gospodarskega, kolikor potrebujemo kmetje.«

Proti taki sodbi seveda nisem mogel nastopiti, to tem manj, ker se je mož ravno vračal od sestanka zaupnikov. Z žalostjo v srcu grem svojo pot! Je li čudo, ako od samega politiziranja in politične nestrpnosti tudi na gospodarskem polju ne pridemo nikamor in da pri nas politika daje gospodarstvu smer, namesto obratno!

Ako bo prevladala ta smer, potem bo kmalu konec naših strokovnih listov!

Rojevina. (P. Močnik.) Na železniški postaji v Guštanju raste drevo z rdečimi

pokonci stoječimi storži, ki močno spominjajo na bar. Listi so podobni jerebiki, le malo večji so, vejevje pa je krivo. Botaniško se imenuje *Rhus typhina*, slovenski (po Wolfovem slovarju) roj ali rojevina, nemški *Essigbaum*. Drevo je sorodno z oranžo in limono, toraj prineseno iz juga, kar se vidi že iz cele rasti drevsca. Kako drevo imenujejo na jugu mi ni znano. Tudi po parkih se često vidi.

Pa zakaj to pripovedujem? Na cvetočih storžih sem namreč junija opazil vse polno čebel, po 15—20 na enem*, ki so se kar gnetle po drobnem, rumenem cvetju in kadar je veter močnejše potegnil, so težke popadale na tla. Pregledal sem spise medonosnih rastlin, a te rastline nisem našel med naštetimi.

Mogoče je kaj enakega opazil še kak drug čebelar, ali pa je to le posebnost letošnjega leta, tako kakor so lani čebele močno letele na pšeničen cvet, predlanskem pa na koruzni.

Čebele na smokvah (figah). G. župnik Zahija na Rabu mi je pravil sledečo zgodbo. V Vrbniku na otoku Krku, kjer je on doma, gojijo na veliko smokve. Kadar so smokve močno zrele, se pokaže na vrhu (pri muhi) vsakega ploda kapljica prav sladkega soka. Čebele to hitro zavohajo in trumoma oblegajo smokve ter nosijo sladke sok domov. Kmetič Luka Mihalič je šel nabirat

* ime rojevina je torej zelo umestno.

smokve. Na drevesu začuje velik šum, toda se ne briga dalje za ta pojav in hoče trgati zrele plodove. Toda gorje! Čebele se zapraše vanj kot besne in ga preženejo z lastnega zemljišča. Rad ali nerad se je moral vrniti s praznim košem in pustiti svoje smokve tujim čebelam. Za plačilo ga je pa tatinska družba še neusmiljeno opikala, da se je moral več dni doma zdraviti. Vrhutega so se mu pa še smejali hudomušni sosede, ki so gledali smešni prizor.

Ojstrica pri Dravogradu. Naj opišem izreden slučaj, ki sem ga letos doživel pri nekem A.-Ž. panju. Pri prvem spomladnem pregledovanju najdem vse v redu; živeža zadosti, mnogo živali, precej najlepše zalege, matica iz l. 1922. To je bil sploh moj najboljši panj.

V drugi polovici majnika hočem prevešati, ker vidim vse sate obsedene. Ko pa jemljem sat za satom iz plodišča, najdem samo trotovsko zalego in na enem satu odprt matičnjak z ostrim robom, iz česar sklepam, da so čebele prelegle ali pa sem pri prvem pregledovanju matico pritiskal in zmečkal, in da je mlada matica že izlezla. Toda odkod trotovska zalega? Odgovor je lahek: Ker še ni bilo trotov, se mlada matica ni mogla oploditi in zdaj zalega kot trotovka samo neoplojena jajčeca. Kaj sedaj? Ker je bilo še dosti čebel, sem hotel dodati iz drugega panja en sat z jajčeci in mlado odprto zalego, da si vzgoji novo matico. Toda tisti dan nisem utegnil več in sem moral odložiti delo na drugokrat. Deloma zaradi slabega vremena, deloma zaradi velike zaposlenosti (škofijska vizitacija in birma je bila predurmi), se je to opravilo zavleklo v prvo polovico junija. Lotim se dela. Najprej nameravam poiskati in uničiti matico trotovko. Ali glej! Ni več duha ne sluha o trotovski zalegi, na satih vidim najlepšo čebelno zalego, večinoma še odprto, deloma pa že pokrito; matica je torej oplojena! Doslej sem vedno mislil, da se mlada neoplojena matica, ki je že začela zalegati, ne more več oploditi. Ta slučaj pa me je drugače poučil. Na vsak način se mi zdi ta slučaj zanimiv in se gotovo redkokdaj zgodi. Ali se pa da morebiti ta pojav razložiti še drugače?

Ulr. Hafner, župnik.

O p. u r e d n. Mogoče je tudi to, da je bila trotova zalega od stare matice, ki jo je zalegla predno so jo čebele odstranile.

Dobrova pri Ljubljani. V našem kraju se goji razmeroma mnogo čebel. Dela se pa še vedno po starem načinu s kranjiči, rojiči in slabiči. Ni čuda torej, ako ni uspehov.

Nekateri so se že začeli oprijemati modernih A.-Ž panjev. In vsakdo, ki je ta panj poizkusil, ga hvali. Seveda ni dovolj za čebelarja, če si omisli te panje, ampak znati mora z njimi tudi pravilno ravnati. Poznam čebelarja, ki si je napravil kranjiče s premakljivo stavbo. Pa kaj je dosegel z njimi? Nič! Med staro šaro jih je vrgel in tožil, da so moderni panji za nič, ter čebelari naprej s kranjiči. Iz tega sledi, da so novodobni panji res koristni le za tistega, ki hoče napredovati. Starokopitnež, ki se mu zdi škoda dati par dinarjev za kako čebelarško knjigo ali pa ki je tako malomaren, da se mu ne ljubi priti na kak tečaj, ne bo dosegel z njimi ničesar.

Čebelarški pozdrav! **Ivo Makarovič.**

Lep prostor za ajdino pašo v ljubljanski okolici dam v najem. Poizve se na Dunajski cesti št. 47 (za Bežigradom) pri Fr. Kristanu.

Kam smo prišli s ceno medu. Sirovo maslo je po 70—75 Din, sadna marmelada po 50 Din, sladkor po 21—23 Din, medu pa čebelarji ne morejo prodati niti po 18 do 20 Din. — Kdaj bo imel med zopet isto ceno kakor sirovo maslo? — Nikdar več!

Letos se v splošnem obeta slaba letina. Tudi vnanja poročila niso kaj ugodna. Ako bo še jesenska paša tako slaba kakor je bila spomladna in poletna, bi to utegnilo vendarle vplivati kolikortoliko na ceno medu. Vse tiste srečne čebelarje, ki so vsaj nekaj pridelali, opozarjamo, naj ne silijo z medom na trg. Počakajo naj vsaj do konca septembra, da vidimo kaj bo dalo jesenska paša. Ko bi mogli vzdržati ceno medu vsaj na 25 Din pri prodaji na veliko in na 30 Din pri prodaji na malo.

Po sklepu lista je došlo: Čeb. podružnica Polje. Ker se je na dne 20. julija pismeno sklicani čeb. shod ponesrečil zaradi slabega vremena, se s tem sklicuje ponovno čebelarško poučno predavanje na dan 24. avgusta od 1. do 3. ure popoldne. Predava gosp. Jurančič. K obilni udeležbi vabi **Odbor.**

Gospodarske knjige:

Janša, Nauk o čebelarstvu.

Tretja izdaja. Priredil Frančišek Rojina. Z dodatkom Albertijev-Žnidaršičev (A.-Ž.) panj. M. Humek. Din 24'—.

Humek, Praktični sadjar.

Zbirka najvažnejših sadjarskih naukov, pojasnjena s 24 barvanimi prilogami in 92 slikami v tekstu. Vezana Din 120'—.

Slovenska kuharica.

Priredila S. M. Felicita Kalinšek. Velika izdaja s slikami v besedilu in 33 barvanimi tabelami v naravnih barvah. Sedma izdaja. Vez' Din 220'—.

Sadje v gospodinjstvu.

Kratek navod o ravnanju s sadjem, o domači sadni uporabi in o konserviranju sadja in zelenjadi. Za gospodinje in dekleta priredil M. Humek. Pojasnjeno s 13 barv. prilog in 42 slik. Din 30'.

Gospodinjstvo.

Navodilo za vsa v domačem gospodinjstvu važna opravila. Priredila S. M. Lidvina Purgaj. S 156 slikami. Zdravstveni del spisal Dr. Fr. Dolšak. Din 40'—.

Nasveti za hišo in dom.

Za vsako gospodarstvo in gospodinjstvo velevažna in koristna knjiga. Priredil I. Majdič. Din 32'—, vezana Din 48'—.

Sadno vino ali sadjevec.

Navod, kako ga izdelujemo in kako z njim ravnajmo, da dobimo okusno in stanovitno pijačo. Z 42 pod. Sestavil M. Humek. D. 20'.

Breskev in marelica.

Navodilo, kako ju vzgajajmo in oskrbujmo. Z 22 slikami in 2 barvanimi tabelami. Sestavil M. Humek. Din 12'—.

Naše gobe.

Navodilo za spoznavanje užitnih in strupenih gob. S 75 barvnimi tabelami. Sestavil Ante Beg. Slike izvršil Dragotin Humek, ravnatelj meščanske šole. Vezana Din 100'—.

Kubična računica

v novi meri s pridejano naštevanko do 100. Pregledna in praktična strokovna knjiga za posestnike in lesne trgovce. Sestavil Janko Dolžan. Vezana Din 20'—.

Računar

v kronski in dinarski veljavi. (Hitri računar.) Vezan Din 30'—.

Zemljepisni atlas

kraljevine S. H. S. Izdalo društvo slovenskih profesorjev. Sedem podrobnih zemljevidov. Izvršil ing. Viktor Novak. Din 48'—.

Slovenci.

Zemljepisni, zgodovinski, politični, kulturni, gospodarski in socialni pregled. Napisal Fran Erjavec. Vezan Din 60'—.

Gospodarska geografija.

(Zgodovinski razvoj trgovine in prometa. Naravni pogoji in človek. Produkcija Trgovina. Promet in njegova sredstva.) Sestavil dr. Vinko Šarabon. Vezana Din 48'—.

Parni kotel.

Navodila kurjačem, posestnikom parnih kotlov itd. Spisal ing. Gvidon Gulič. Din 30'—.

Ojačen beton.

Učna knjiga za stavbne šole in za stavbne obrtnike. I. del. Izračunavanje konstrukcij za visoke stavbe iz ojačenega in neojačenega betona. Spisal ing. Jaroslav Foerster. Din 30'—.

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani.